

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 129/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Ščury, PhD., Mierová 1725, Čadca, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní sp. zn. 28T/19/2012 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením z 11. marca 2025 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa (doručenú 4. marca 2025), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ požaduje priznanie finančného zadost'účinenia 3 500 eur a náhradu trov konania 947,16 eur. Rovnako žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh vyplýva, že na okresnom súde prebiehalo trestné konanie vo veci prečinu usmrtienia voči obžalovanému [REDAKOVANÉ], v ktorej sťažovateľ vystupoval v pozícii poškodeného. Sťažovateľ si podaním z 31. júla 2018 doručeným 7. augusta 2018 uplatnil náhradu trov konania podľa § 553 ods. 1 a § 557 ods. 1 a 2 Trestného poriadku. Okresný súd uznesením zo 4. mája 2022 zamietol žiadosť sťažovateľa v celom rozsahu, proti čomu podal sťažovateľ sťažnosť.

3. Okresný súd následne výzvou zo 16. decembra 2024 doručenou sťažovateľovi 30. decembra 2024 žiadal o preukázanie majetkových pomerov pre účely rozhodnutia o sťažnosti. Sťažovateľ zaslal okresnému súdu späť vyplnený dotazník o majetkových pomeroch ešte 30. decembra 2024.

4. Ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti o sťažnosti sťažovateľa ešte nebolo rozhodnuté. Okresný súd rozhodol až 31. marca 2025 uznesením, ktorým sťažnosť sťažovateľa zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Podstata argumentácie sťažovateľa spočíva v poukazovaní na pasivitu mestského súdu.

6. Sťažovateľ odôvodňuje priznanie finančného zadostučinenia tým, že u neho došlo k dlhotrvajúcej nemožnosti uplatnenia jeho práv v súdnom konaní.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

7. Okresný súd vo svojom vyjadrení z 11. apríla 2025 uviedol, že spisový materiál bol predložený príslušnej vyššej súdnej úradníčke (ďalej len „VSÚ“) 1. októbra 2024, keď bola v služobnom pomere v senáte 55T len niekoľko mesiacov. VSÚ prejednávala prioritne dlhodobo nerozhodnutú agendu, pričom dlhodobá nečinnosť vo veci sťažovateľa bola dôsledkom častej zmeny sudcov v rámci senátu 55T, keď medzi rokmi 2022 až 2025 došlo k zmene 3 sudcov. Aktuálny zákonný sudca bol vymenovaný do funkcie až v decembri 2023. S tým súvisela aj častá zmena VSÚ a nedôsledné plnenie si povinností zastupujúcimi VSÚ po nepredaní dôležitých informácií. Zákonný sudca uviedol, že v rozhodnom období nebol držiteľom spisu a o sťažovateľom namietanej skutočnosti sa dozvedel až v súvislosti s podaním ústavnej sťažnosti. Zároveň však došlo k zjednaniu nápravy, keď vo veci rozhodol uznesením z 31. marca 2025.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd uvádza, že nedoručoval vyjadrenie okresného súdu sťažovateľovi pre účely jeho vyjadrenia, pretože sa od jeho repliky nedá očakávať získanie akýchkoľvek pre rozhodnutie veci relevantných informácií. Ústavný súd po overení aktuálneho skutkového stavu vyhodnotil, či došlo zo strany odporcu k priet'ahom v konaní a do akej miery.

9. Podstata námietok sťažovateľa spočíva v tvrdenom porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia

všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02).

12. Okresný súd rozhodol vo veci samej rozsudkom sp. zn. 28T/19/2012 z 8. apríla 2014. Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania podaním doručeným okresnému súdu 7. augusta 2018, pričom zo strany okresného súdu sa vyžadovalo jednoduché rozhodnutie v rámci bežnej súdnej agendy. U sťažovateľa nebolo zistené správanie, ktoré by zapríčinilo prietahy v konaní. Napokon, pokiaľ ide o postup okresného súdu, ten rozhodol uznesením o zamietnutí sťažnosti až 4. mája 2022 (po cca 3 rokoch a 9 mesiacoch). Po sťažnosti sťažovateľa ho vyzval na preukázanie majetkových pomerov až výzvou doručenou 30. decembra 2024 (po cca 2 rokoch a 7 mesiacoch), ktorú sťažovateľ ešte v ten deň vrátil. Následne o sťažnosti rozhodol 31. marca 2025 (po cca 3 mesiacoch). Súhrn jednotlivých časových etáp nečinnosti tak predstavuje cca 6 rokov a 7 mesiacov.

13. Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ak je dôvodný predpoklad, že došlo k prietahom v príprave prejednávania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k prietahom vo vyhotovovaní rozhodnutia, ktorákkoľvek zo strán môže podať sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu. Podľa § 55 ods. 5 Trestného poriadku o sťažnosti pre nečinnosť musí rozhodnúť senát nadriadeného súdu do piatich pracovných dní od prevzatia veci, a ak zo strany súdu nedošlo k prietahom, sťažnosť pre nečinnosť sa zamietne, no ak je sťažnosť opodstatnená, určí primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu.

14. Tento prvok dáva ktorejkoľvek strane trestného konania právo na to, aby nadriadený súd určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu. Preto ide o účinný prostriedok nápravy, prostredníctvom ktorého sa sťažovateľ môže účinne domáhať ochrany svojich práv (II. ÚS 31/09, II. ÚS 531/2017, IV. ÚS 296/2010, IV. ÚS 113/2012, III. ÚS 263/2021). Takmer zhodná právna úprava je obsiahnutá v § 91 rakúskeho zákona o organizácii súdov – Gerichtsorganisationsgesetz s titulom návrh na stanovenie lehoty a ESLEP v rozsudku z 30. januára 2001 vo veci Holzinger proti Rakúsku dospel k záveru, že návrh na stanovenie lehoty na vykonanie úkonu podľa tohto zákona je vnútroštátnym prostriedkom nápravy, ktorého nevyčerpanie zakladá neprijateľnosť sťažnosti podľa čl. 35 ods. 1 dohovoru.

15. Nápravu ústavnou sťažnosťou namietaných prietáhov v postupe okresného súdu mohol sťažovateľ dosiahnuť návrhom podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý však nepodal. Tým nevyčerpal právny prostriedok, ktorý mu na ochranu jeho ústavných práv priznáva zákon. Preto ústavný súd jeho ústavnej sťažnosti nevyhovuje. Ústavný súd zohľadňuje aj fakt, že v namietanej veci už bolo okresným súdom právoplatne rozhodnuté.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu